

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

KARLO KOCJANČIČ, Maribor:

Moje mnenje.

Vem, da bodo nekateri mariborski sodrugi postrani gledali, da se kot nedomačin in poleg tega »Ljubljančan« vmešavam v tukajšnje razmere. A ker sta mi stranka in red v stranki bolj na srcu kakor pa nekoliko osebne zamere, ne bom dalje pomišljal spregovoriti o rečeh, ki jih ne vidim rad cveteti v naših vrstah.

Več ko pol leta uveljavljamo že stališče trboveljskega kongresa proti anarhiji v delavskem gibanju. V tem času je napravila večina red v organizacijah, manjšina pa je imela vsaj priliko spoznati, da nismo nasprotni opoziciji, če se po demokratičnih načelih pokori večinski sklepom in statutom in ne dela ničesar, kar bi uvajalo nedisciplino v stranko. Zadnja ura je, da se pomenimo z odkrito besedo, kakor jo je uveljavil trboveljski zbor, z onimi, ki še niso spoznali naših načel, da bo vedel proletarijat ob bližnjem kongresu soditi, kaj je bilo prav in kaj ni bilo v redu tekom te dobe.

Za danes en slučaj.

V Mariboru je izšla nanovo obujena »Enakost«, glasilo Socialistične stranke Jugoslavije, da pomaga krepiti razredno misel v štajerski oblasti in podpirati naš tisk, kakor je bilo rečeno na raznih sestankih v Mariboru in je obseženo kot dolžnost v čl. 45. trboveljskega pravilnika.

V naslednjih člankih bom dokazal, da so bili vse drugačni nagibi, ki so nam »Enakost« zopet podarili, danes ugotavljam nekaj faktov.

Pismo s Češkega.

(Dalje.)

Sredi najživahnejšega pogovora s sohr. Sikoro je stopil v sobo človek, podoban orjaku na ameriških prerijah. Predstavil se je za urednika Novaka in takoj pripomnil, da je bil z našim voditeljem Etbinom Kristanom dve leti skupaj v Novem Yorku v Ameriki. Z največjo radostjo me je prevzel in mi razkazal obširno stavbo »Ljudskega doma«. Ne bom našteval podrobnosti, ki sem jih videl, omenim naj le, da je to središče političnega življenja čeških sodrugov. V pritličju je ogromna ljudska restavracija, ki jo oskrbujejo sodrugi natakari na lastni račun v obliki zadrage. Jedilni listi nosijo ponosen naslov: »Restavracija parlamenta«. Kosilo za navadnega zemljana stane 10 do 20 Kč. Postrežba velikomestna, za dal na dvorišču velikanski ljudski biografi, tam na drugem dvorišču, s pročeljem proti Masarykovem kolodvoru lasten hotel »Metropol«. Dalje je nastanjena ljudska knjižarna, razne produktivne zadrage kroja-

List je izšel kot glasilo SSJ, ne da bi za to dobil potrebno pooblastilo. — Ko se je lansko leto še pod starim režimom po dogovoru z Mariborčani združil z glavnim listom, smo že vedeli, da so mu dnevi šteti. Že njegova gmotna ohromelost, ki je povzročala samo nepotrebne primankljaje, je dala dovolj povoda, da se kot samostojno glasilo ukine. Nekaj časa je še izhajal kot tedenska priloga »Napreja« z gradivom, ki so ga pošiljali iz Maribora. Tega gradiva je bilo vedno mani! Recimo, da so bili dotični, ki bi morali zani skrbeti, preveč zaposleni z drugim delom v stranki, dejstvo pa ostane, da so »Naprejevi« uredniki proti koncu lanskega leta »Enakost« povečini sami v Ljubljani sestavljali. V istem času je izhajal še drug tednik za vso KDZ, »Ljudski Glas«, s približno isto vsebino, namenjeno približno istim ljudem. Tako se je zgodilo, da so nas mnogi sodrugi popraševali, čemu je slovenskim socialistom potrebno, da razdajajo za dva tednika itak borne denarje svojih organizacij, če bi lahko tako uredili, da bi bil Maribor zastopan s svojimi lokalnimi zadevami v dnevniku kakor vsa večja industrialna središča, dočim bi bile kmetsko-delavske organizacije v njegovem okrožju navezane ravnotako na »Ljudski Glas« kakor po vseh drugih okrožjih. Kam pa pridemo, če bodo tudi ostala okrožja po zgledu mariborskega zahtevala lastna glasila? Nastala bi anarhija, ki bi nas veljala samo krvavo prihranene vsote in celo vrsto umirajočih lističev, med katerimi bi figuriral glavni organ kot najbolj umirajoči med vsemi.

Tisti, ki so vse to premislili, so uvideli, da mora biti konec tradiciji, da sme vsakdo pod imenom stranke proti stranki-

čev, čevljarijev, klepariev itd., ter vsa tajništva strokovnih in političnih organizacij. Videl sem sejno dvorano strankinega vodstva, ki ne zaostaja po velikosti prav nič za polovico »Prešernove« kavarnе v Ljubljani. Oprema je krasna, solidno-priprosta. Vsak izmed nastavlencev ima večinoma sobo zase, ponajveč so trije v eni sobi. Med drugimi ima stranka lastnega pravnega svetovalca, ki je sodrugom v vseh zadevah sporov in neprilik vedno brezplačno na razpolago. To je dobro agitacijsko sredstvo, ki rodi bogate sadove. Vseh najrazličnejših pisaren, ki jih stranka potrebuje, je kakih dvajset. Seveda moramo pomisliti, da je tu četrta milijona članov, ki plačujejo prispevke in da mora biti tak bogat aparat, sicer bi bilo vsako delo brezuspešno. Še ena zanimivost je tu. Spodaj v pritličju tesno pri Hibernski ulici je hitra čevljarska popravilnica, ki posluje čisto po ameriškansko. Naenkrat čutite, da se vam je odtrgala peta, kaj početi? No, stopite v delavnico; v čakalnici se sezujete, izročite ponesrečenca gospodični, ki konstatira z

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 10 Din, za inozemstvo 20 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 80 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

nim koristim izdajati svoj glasnik. Tako je prišlo, da je trboveljski kongres sklenil: en dnevnik — en tednik, oba združena v enem, kar bi dajalo industrijskemu in poljedelskemu proletariatu možnost, da se spoznata med sabo: za nemške sodruge je kongres kot oficialno glasilo potrdil »Volksstimme«. »Enakost« je bila pokopana, ker ni bilo pač treba dolgo pomišljati, kateri izmed obeh tednikov je ne-potrebnejši. Tu je malokaj govoriti, da se je zgodilo brez privoljenja Mariborčanov, ki da pri sklepanju sploh niso bili navzoči. Radi ene organizacije kongres ni mogel odložiti nujnega vprašanja; dalje so bile pa navzoče organizacije iz mariborskega okrožja, ki so za sklep glasovale in tem gre tudi beseda v njihovem okrožju; potem velja nam socialistom kot zakon princip, da odloča večina, in v tem slučaju se je večina postavila na stališče, da je vprašanje »Enakosti« vprašanje celotne stranke, ker celotni stranki tudi škoduje. Trboveljski zbor je torej to za-devo tako rešil, da bi morala biti rešena za vse.

Glede tednika podeželskemu ljudstvu v mariborskem okrožju se je stvar hitro uredila. Tam so kakor povsod sprejeli obvezni »Ljudski Glas«. Ne tako, kar se tiče Maribora! Tam že prej ni bilo veliko zanimanja za strankin dnevnik, čeprav je Maribor največje industrijsko središče v Sloveniji. V »Naprejevi« upravi dobite natančno število naročnikov za vse kraje in za vse dni nazaj — marsikdo se bo pri primerjanju začudil. Hladnokrvno trdim, da ni takšnim začudenjem vedno mrtvilo med delovnim ljudstvom, da je pa vedno kriva organizacija in njeno vodstvo, ki ne najde prave metode proti temu mrtvilo. In v Mariboru je bila

bistrim očesom bolezen, nakar ga položi na operacijsko mizo pred enega izmed 12 čevljarijev. Ne mine 10 minut, je čevljelj že zopet v redu, se obuje, plačate krono ali dve, kakor je že račun in ste veseli, da morete stopiti na nogo tako kot preje. Rekel sem, da sedi 12 čevljarijev, povedal pa nisem, da imajo vsi dosti dela, zakaj Praga je skoro milijonsko mesto, delavnica pa je v sredini, kjer so nesreče s čevlji na dnevnem redu. Morda si kak podjetnež tudi v Ljubljani omisli kako tako popravilnico, kjer bi človek lahko na popravo počakal, ne da bi s tem še delal sramoto po cesti, recimo brez pete ali kaj podobnega. Pozabiti pa ne smem omeniti »Delavske posojilnice«, ki ima take prostore kot »Eskomptna banka« v Šelenburgovi ulici. Tako bi bil povedal na debelo skoro vse največje zanimivosti »Ljudskega doma«, kjer sem se mudil ves popoldan. Oborožen s priporočili na Zvezu konsumnih društev in ministrstvo prosvete, sem se poslovil in obljubil, da skoro zopet pridem. (Dalje prih.)

metoda takšna da je »Naprej« celo sabotirala! O tem bom še zelo podrobno govoril. Moram pa že danes obsoditi nekatere sodruge, ki niso znali svoje opozicijskega razmišljanja proti novemu režimu drugače izraziti kot s tem, da so skušali ubijati naš tisk. Tako so pokazali, da nimajo niti pojma o svojih pravicah do tega tiska, še manj pa o svojih socialističnih dolžnostih.

Trboveljski kongres je »Enakost« umoril — prav radi tega pa je v »nekatereh« sedaj oživela ideja, da bi jo zopet izdajali. Pokazali so s tem, da zanje nič ne veljajo tisti členi v pokrajinskem in centralnem statutu, ki dajejo odločilno pravico večini, in da jim utegne torej biti vseeno, če pridejo v konflikt s členom 5. centralnega statuta. Treba je bilo celjske okrožne konference (15. junija t. l.), da se je ponovno izrekla iz razlogov pameti proti nameravani obuditvi »Enakosti«. Izreklo se je soglasno celo okrožje proti nji in to celo okrožje tvori z drugimi, ki se mu pridružujejo, v bodoči mariborski oblasti večino. Ali je potem ta izrek končnoveljavni?

Recimo, da ni. Tedaj gre beseda pokrajinskemu odboru. Centralni statut (čl. 31.) določa, da se kot strankin tisk smatrajo le oni listi, ki jih izdajajo strankine organizacije ter inštitucije z odobrenjem oblastne uprave in glavnega partijskega odbora. Kar se tiče oblastne uprave, izvršuje njene posle do skupnega kongresa ravno naše pokrajinsko načelstvo in pokrajinski odbor. Njuni sklepi so končnoveljavni. Kdor tega ne pozna, naj si še enkrat prebere oba pravilnika in za nameček morebiti še sklepe celjske partijske konference. Torej ta naša oblastna (pri nas pokrajinska) uprava je na raznih sejah sklenila, da list ne sme iziti, ker ne more vendar stranka z zdravo pametjo sebi v skledo pljuvati. Stvar postane sicer lahko nevarna za dotičnega, ki bi kaj takega trdil, pa naj bo: tudi pokrajinska uprava nima pravice, da bi odločala.

Tedaj bo odločal glavni odbor?? Mišlite, da ne. Čeprav je na omenjeni partijski konferenci odločno zanimal potrebo novega lista, kar stoji črno na belem v zapisnikih?

Bogme, če še ta ne odloča, potem počakajmo do novega kongresa, da nas ta sodi in obsodi! (Dalje prih.)

Pokažite račune!

Rudarji v Trbovljah pravijo, da zaslužijo (s poviškom 20 kron vred, ki jim je bil priznan, pa še ne izplačan) v kategorijah: I. 105 K, II. 98 K, III. 90 K, IV. 81 na delavni dan. Razen tega je okoli 30% rudarjev zmognih v akordnem delu zaslužiti si nekaj več, posamezniki, če imajo veliko srečo in silno telesno moč, zaslužijo na kak posebno dober dan tudi precej več, da tudi do 300 kron.

Tako pravijo rudarji, ki se medseboj tudi kregajo, ker jih kapitalisti prav spretno razdružujejo. Pa čeprav se kregajo, vsi pravijo, da so te številke točne.

Pa pride »Jutro« in pravi, da je vse to podla demagoška laž, v resnici da prejmeta dve tretjini rudarjev od 150—300 kron na dan. »Jutro« je vladni list, ker je osebni organ ministra Žerjave in glavni organ vladne demokratske stranke. Zato mu verujejo vsi »državotvorni« elementi, posebno tudi tisti reveži, ki zamenjujejo vladno z državo, najbolj pa tisti bedni srednji sloji, ki tudi ne morejo izhajati, ki pa ne razumejo, da je treba pri-

jeti zlo pri korenini, ne pa lečiti ga z divjim skakanjem in letanjem za — cenejšimi življenjskimi potrebščinami. Ti seveda mislijo na zimo in se tresejo iz upravičenega strahu: Kaj bo, če bo premog še dražji, ko si ga že danes ne moremo kupiti. Vsi taki reveži (tudi okrajni glavarji so reveži, saj imajo po 5000 K na mesec!) prav radi verujejo »Jutru«, da so rudarji protidržaven in protiljudski element, od demagogov še nahujskan po vrhu! Če imajo po 300 K na dan (na mesec 26 dnevnic = 7800 K), torej 2800 K več nego gospod glavar — potem je očitno, da stavka ni gospodarska, temveč politična, in da jo je treba udušiti, če ne drugače, pa z orožjem.

Kaj je res? »Falirani poslanec Bernot« gotovo ne govori resnice, prav gotovo hoče podreti državo. Proč s takimi demagogi! Tudi »Slovenski Narod«, ki je prvi dan izjavil da je treba rudarjem pomagati, pravi 24. t. m., da so ga rudarji nalagali, torej veruje tudi on »Jutru«. Kako bi ne? Trboveljska premogokopna družba ima zelo razpredene niti! Te niti segajo še celo k rudarjem, po »Jutrovem« poročilu so izjavili rudarji, da imajo dovolj plače, da bi tudi šli prav radi na delo, samo boje se »terorističnega nastopa hujskačev«, posebno pa seveda »faliranega poslanca Bernota«.

Mi seveda vemo, kdo so ti rudarji! Gospod Franjo Zupanc, tajnik Žerjavove »strokovne« organizacije, ki je nikjer ni, ta je tako izjavil svojemu šefu ali pa njegovim hlapcem, ti trobijo svetu in svet veruje, ker je »Jutro« »državotvoren list«.

Na shodu v Trbovljah 23. t. m. ni bilo par sto, temveč okoli 2000 rudarjev. Ti ne vedo ničesar o Bernotovem hujskanju, ti so slišali vse kaj drugega. Če hočemo zvedeti, koliko zaslužijo rudarji, če hočemo zvedeti, koliko dobička ima Trboveljska premogokopna družba, če hočemo zvedeti, kako drag naj bo premog, za vse to imamo zelo preprosto pot, lahko pot, **državotvorno pot: pokažite račune!** Družba tega ne mara — vlada bi lahko zahtevala in dosegla! Če noče, moramo misliti, da so posamezni člani te vlade v zvezi s Trboveljsko družbo. Nič ne pomaga zvijanje. Tudi glavarji, stebri sistema razumejo že socialistični nauk: na dan z računi, vse v javnost, da ne bo nepotrebnega prerekanja! Kadar ne bo mogel nihče več goljufati, takrat bomo vsi poštene!

Če je to hujskanje, zaplenite! Vendar ni več daleč čas, ko bodo to razumeli tudi backi!

Politične vesti.

+ **Samovlada g. Ribnikarja.** V smislu § 202. zakona o zavarovanju delavcev z dne 14. maja 1922 in § 24. naredbe ministra za socialno politiko z dne 3. junija 1922, št. 1077 je ministrstvo za socialno politiko imenovalo z odlokom z dne 21. avgusta 1922, št. 4151 člane nadzornega odbora »Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani«. Ta odbor bi se moral konstituirati že 1. avgusta t. l., in sicer na podlagi odloka Oddelka za socialno politiko pokrajinske uprave v Ljubljani. Zavarovalni odsek Opr. št. IV. 13.840/22., ki nosi lastnoročni podpis g. pokrajinskega namestnika Hribarja. Na določeno prvo sejo so pa prišli samo trije odborniki nadzornega odbora, in sicer zastopniki delojemalcev. Ostalih treh odbornikov, to so zastopniki delodajalcev, pa ni bilo, in radi tega je šef oddelka za socialno politiko, g. Ribnikar, konstatiral

nesklenčnost in sejo preložil s pripombo, da bo seja sklicana v prihodnjih dneh. Zdi se nam, da je g. Ribnikar na to pozabil, ali pa mu ni liuba kontrola nad načelstvom, katerega predsednik je zastopnik njegovih političnih nazorov. Opozorjamo pokrajinsko upravo, da se odloki ministrstva za socialno politiko izvedejo, in sicer v najkrajšem času, kajti samovladanja g. Ribnikarja smo že sili! Če pa gg. zastopnikom delodajalcev ni za kontrolo, potem naj se pa imenujejo še trije zastopniki delojemalcev, kar bi bilo tudi edino pravilno.

+ **V Radgoni se vrši danes 23. t. m.** konferenca naših in avstrijskih delegatov, ki bodo pretresali vprašanje ureditve železniškega prometa v obmeinih postajah.

+ **Wranglovci prihajajo v Maribor** v popolni vojni opreči, oboroženi celo z granatami. 22. t. m. se je zaradi tega občinstvo v vlaku tako razburilo, da je moral policija intervenirati ter zapleniti bombe.

+ **V Budimpešti je stopilo v stavko** hotelsko in kavarniško osebje.

+ **Disciplinarni svet pošte in brzojavne uprave v Rimu** je sklenil celo vrsto kazni radi udeležbe pri zadnji splošni stavki. V električni službi je bilo odpuščenih 147 začasnih nameščencev, med njimi 26 v Rimu, 70 v Genovi, 7 v Milanu, 43 v Jakinu in 1 v Neapolju. Nadalje je bilo odpuščenih 26 začasnih uslužbencev v Genovi in 476 nameščencev v smislu starega odloka. Degradiranih in kaznovanih z enodnevno do dvomesečno plačo je bilo 217 nameščencev. Med osebjem poštne službe je bilo kaznovanih z enodnevno plačo 14 uradnikov in 529 uslužbencev, z dvodnevno plačo 41 uradnikov in 153 uslužbencev, s trodnevno plačo 32 uradnikov in 288 uslužbencev, s štiridnevno plačo 17 uslužbencev, s petdnevno plačo 1 uslužbenec in s šestdnevno plačo tudi eden. Skupaj je bilo kaznovanih 115 uradnikov in 988 uslužbencev. Pri vseh bo imela kazen za posledico zakasnitev v napredovanju za 6 do 9 mesecev.

+ **Železniško ravnanje v Rimu** je že kaznovalo več desetisoč železničarjev, ki so se udeležili splošne protestne stavke proti fašistovskemu nasilju. Javno mnenje odobrava odredbo železniškega ravnanstva.

+ **V Florenci je okoli 2000 bivših vojakov** navalilo v mestne urade in kričalo: »Doli z ženskimi nastavljenici!« Demonstrantje so se končno razšli, vendar z obljubo, da bodo segli po orožju, če ne bodo do septembra odpustili ženske nastavljenice.

+ **Na Dunaju se je vršila 23. t. m.** pred poslopiem parlamenta konferenca v svrhu posvetovanja o gospodarskem in političnem položaju, sklicana od socialistične stranke. Ker so se raznesle vesti o atentatu na socialističnega poslanca dr. Adlerja so brezposelni delavci navalili na parlament, kjer je prišlo do pravcate bitke. Padlo je več delavcev in policistov.

+ **Nemška socialistična stranka** je izključila iz stranke znanega Pavla Lenscha, ki je bil pred vojno glavni urednik »Leipziger Volkszeitung« in državni poslanec v zadnjem času pa sotrudenik in celo glavni urednik lista »Deutsche Allgemeine Zeitung«.

+ **Nemški večinski socialisti in neodvisni socialisti** so k predstolečim volitvam postavili skupne kandidatne liste. Na kongresih, ki jih bodo imele obe stranki v jeseni, bo prišlo gotovo do združenja.

✚ V Münchnu so povodom Hindenburgovega obiska pretepli do krvi poročevalca lista »Vorwärts«. Pred vojnim muzejem, kjer je bil vsprejem, je kar mrgolelo nacionalistične mladine in vojaštva.

✚ Iz Helsingforsa javljajo, da je razvidno iz manevrov, ki jih vrši sovjetsko vojno brodogradništvo v finski zalivi, da razpolaga sovjetska vlada z veliko množino ne samo velikih bojnih ladij, temveč tudi z obilnim številom podmornic. Če bo sovjetska Rusija še vbodoče tako pridno organizirala svoje vojno brodogradništvo, bo to brodogradništvo že prihodnje leto mogoče faktor. — Nam se zdi načelo oboroževanja popolnoma napačno, zlasti pa še v državi, v kateri skušajo vladati socialistična načela. Tiste ogromne vsote, naj bi rajši dali za prosveto, pa bi ljudske množice, oplojene z njo, gotovo predstavljale silnejšo moč, kakor pa jo predstavljajo velike bojne ladje. Resnica je, da se pomika napredek zelo počasi naprej v meglovito daljavo.

✚ Španska vlada je izjavila, da obvladuje splošno stavko poštne nameščencev ter da bo v najkrajšem času vpostavila promet. Španski vladi lahko iskreno čestitamo k tej izmišljotini.

Dnevne vesti.

Rektorat ženevskega vseučilišča je odločil, da revni dijaki iz naše kraljevine, ki bi posejali omenjeno vseučilišče, lahko plačujejo vse pristojbine za kolegino, seminarje, laboratorije, itd. s kurzum dinar al pari švic. franku (1 dinar = 1 švic. frank), to pa samo oni dijaki, ki bi imeli v to svrhu priporočilo katerega našega vseučilišča ali druge visoke šole, da so po študijskih uspehih in po gnotnem položaju vredni takega popusta.

Mohorjeva družba. Uredništvo publikacij Mohorjeve družbe je prevzel F. S. Pinžgar v Ljubljani, Trnovo. Izvolijo naj pisatelji pošiljati rokopise. Člani dopise, tikajoče se uredništva, na zgorenji naslov. — Odbor.

Zbirka za dom za slepe odrasle in deco. Na veseli pri »Grenadirju« v Celju se je nabralo Din 1275. Za to humanitarno delo so se posebno trudili g. Slavko Govejšek, nared. 39. pešpolka, dalje g. Konrad Kranj, vpok. uradnik in g. Ivan Križmanec, poštni sel, vsi iz Celja. Izrekamo tem potom omenjenim gospodom, kakor tudi vsem p. t. darovalcem, ki so prispevali, da je zbirka dospela do tako lepega rezultata, našo najpriskrnejšo zahvalo. Posnemajte vrle Celjane! Priskočite našim ubogim slepim na pomoč, da se jim sežida enkrat lastni dom, ki je namenjen ne samo za slepe odrasle obojnega spola, temveč tudi za šoloobvezne dečke in deklice. — Uprava.

Podružnica Osrednjega društva kemičnih delavcev v Mojstrani na Gorenjskem naznanja, kemičnemu delavstvu v Sloveniji, da smo imeli dne 19. na 20. avgusta mnogoštevilni izlet na Kredarico in Triglav. Kot prvi delavski izlet v naravo je uspel srečno v res družabnem veselju razpoloženju. Zleta se je udeležil zastopnik Osrednj. dr. soodr. Rejc, kateremu priporočamo, da pouči kemično delavstvo v Sloveniji, da je življenje v naravi ob prostem času, zdravilo telesnemu in duševnemu življenju. Zato nasvidenje v letu 1923 v naših gorenjskih gorah! — Cementni delavec v Mojstrani.

III. V Berlinu so 21. t. m. slovesno zaključili internacionalno tekmovanje telegrafistov. Prvo darilo je pripadlo Oskarju Schindlerju iz Avstrije. Darila so še prejeli tekmovalci iz Italije, Nemčije, Španske in Danske.

Ljubljana.

II. Ljubljanski veliki semenj od 2.—II. septembra. Od urada ljubljanskega velesejma smo prejeli sledeči dopis: Lanskim razstavljalcem. Kdor ima še od lanskega leta kakor razstavne predmete ali kaj opreme na sejmišču, naj jo nemudoma odstrani, ker bi bil v nasprotjem slučaja sejmski urad prisiljen odstraniti imenovane predmete na stroške posestnika ne glede na eventualno škodo, ki bi vsled tega utegnila nastati. Sejmske znake in številke legitimacije dobi vsak razstavljalac šele po prihodu na sejmišče ob otvoritvi sejma. To smo morali vpeljati v svrhu lažje kontrole in javljamo to vse, da preprečimo eventualne reklamacije. Polovično vo-

njo dobi vsak udeležnik s samo legitimacijo ne glede na znak. Ko pride na sejmišče mu pri blagajni odvezamo kupon in damo znak ter napišemo številko znaka na legitimacijo.

Razglas. V smislu člena 5. zakona o volilnih imenikih z dne 30. maja 1922 (»Uradni List« št. 67 z dne 24. junija 1922) se razglašja, da je stalni volilni imenik za volitve v narodno skupščino ter oblastno skupščino dogotovljen, od prvostopnega sodišča potrjen ter od 21. avgusta 1922 nadalje pri mestnem magistratu (v mestnem popisovalnem uradu) ob običajnih uradnih urah, to je od 8. do 14. stalno razgrnjen vsakomur na vpogled. Pri navedenih volitvah smejo glasovati samo oni, ki so vpisani v volilni imenik. Vsakdo ima pravico, volilni imenik pregledati, prepisati, razglasiti in natisniti ter bodisi zase, bodisi za drugega, zahtevati njegov popravek. Popravek volilnega imenika se zahteva neposredno pisмено ali ustno od mestnega magistrata ali pa od prvostopnega (deželnega) sodišča, toda od tega samo pisмено. Zahtevanim popravkom se morajo priložiti potrebni dokazi, za katere morejo služiti samo polnoveljavne listine. — Mestni magistrat v Ljubljani, dne 19. avgusta 1922. Vladni komisar: dr. Senekovič I. r.

Tedenski zdravstveni izkaz. 21 novorojenih, 1 mrtvorjen. Število umrlih 27, od teh je 16 domačinov in 11 tujcev. V zavodih jih je umrlo 17. Smrtni vzroki: jetika 7, škrlatica 1, druge nalezljive bolezni 2, srčna hiba 3, rak 1, drugi naravni smrtni vzroki 14; slučajne smrtno poškodbe 2. — Naznanjene nalezljive bolezni: griža 7.

Finančni delegat dr. Šavnik je nastopil daljši dopust. Vodstvo delegacije je za čas njegove odsotnosti prevzel dvorni svetnik Bonač.

Celje.

Slika demokratske vlade na celjskem magistratu. Dne 22. t. m. se je obesil Konrad Thürendraht, 60 let stari uslužbenec mestne občine. V smrti je šel vsled bede. Gospod župan, to je častna diploma za vaše županovanje. Če bo potreba Sokole pozdravit, 19 rok kvišku. Če pa bo potreba skrbeti za naše občinske reveže, takrat boste rekli, da vamproračun ne kaže. Vsak dan vas ljudstvo bolj spoznava. Gotovo se marsikdo kesa, da je vam prisodil kroglico. Višji uradnik gotovo ne, ali oni gotovo, kateri so lačni in to zaradi vas. Svet se zgraža in vi blujete kri, ko vam resnico lučamo v obraz. Čas je dobra šola.

Obrtna razstava se je dne 22. t. m. ob 7. zvečer svečano zaključila. Že večkrat smo rekli, da razstava žanje po pravici priznanje. V nedeljo in tudi zadnja dva dni so naši delavci v obilni meri posejeli razstavo. Dokaz, da razumejo tudi take stvari, ne pa samo vino, kot sodijo buržuji, ki sklepajo po sebi. Le glejte, koliko vina ste popili! Na celjskem magistratu se je pa mestni uslužbenec vsled dobre plače obesil.

Cvetke iz stavke pekovskih pomočnikov. Naši poizvedci so dognali, da ima pek Loban veliko gnojno rano na roki. Ko so stranke to videle, so trumoma zapuščale tega čudnega peka, kakor podgane potapljačo ladjo. Ta gospod peče za bolnico. Ko bodo bolniki to zvedeli, bodo delali kisle obraze. Kürbischeva hčerka se je malo polomila. Stare mamiče pravijo: Božja kazen.

Maribor.

Sodrug volilni upravičenci dobe volilne imenike na vpogled tudi v strankinem tajništvu. Ruška cesta 5. Sodrug naj se zagotovo prepričajo, če so pravilno vpisani. V novih imenikih je vpisanih 1592 volilcev več kot pri prejšnjih volitvah. Iz tega lahko razvidite, kakšne reči

so se morale takrat dogajati. Izpuščali so se seveda ponajveč volilci iz delavskega sloja, samo da si je buržoazija ohranila večjo moč kot ji v proletarskem Mariboru gre. Odslej se to ne sme več dogajati. Dogodilo pa se ne bo, če bo delavstvo samo pazilo na svojo korist.

Nad sramotnim načinom, kako se pri tukajšnji carinski kontroli izvršuje telesna vizita žensk, se zgraža celo »Tabor«. Piše, da je zadevo z dokazili vred izročil zdravniški in ženski organizaciji, ki da morata storiti najodločnejše korake. Obenem se hujuje nad vodstvom obmejne kontrole, ki se ne zaveda, da smo v moderni kulturni državi. Smo res radovedni, kako bodo nad svojimi dokazi zaspali tisti krogi, ki so nam pomagali zgraditi to kulturno državo s takšnimi obmejnimi carinarnami vred, in ki so doslej na vse pritožbe in še hujše dokaze o specialni jugoslovanski modernosti teh carinarn modro molčali.

Dopisi.

Gradac. Tukaj se je marsikdo pritožil na Okrožni agrarni urad v Ljubljani radi krivic od strani g. Antona Novaka, predsednika agrarne komisije. On in njegov odbornik Malešič sta razdelila zemljišča graščaka Hühnlea tako, kakor sta pač po svoje menila, da 'je prav. Ni hče pa ni dobil odgovora na svojo pritožbo. Pozivljamo Okrožni agrarni urad v Ljubljani, naj celo stvar preišče in naj razdéli zemljo tako, da bo za vse prav. Neki posestnik v Gradcu je imel več let v najemu grajščakov vrt, ki so mu ga sedaj vzeli z obljubo, da mu bodo dali za to neki travnik. Te obljube pa niso izpolnili. Dotičnik se je obrnil na Okrožni agrarni urad v Ljubljani, ki mu je tudi nepovoljno odgovoril. Sedaj pa nima niti vrta, niti travnika. Zato je moral prodati edino kravo. Pozivljamo Okrožni agrarni urad, naj v tej zadevi vendar enkrat nekaj ukrene in naj pravično ravna!

Prevalje. Opozarjamo g. drž. nadzornika Brusa, naj zopet pregleda nedovoljeno delovanje tukajšnjega obratovodstva. Navajamo samo primer: vsak dan mora pet delavcev delati za g. Burnika. Spravljati mu morajo sadje, žito itd. Postavili so za privatno osebo nov hlev iz jamskega lesa, katerega nam v rovih toliko primanjkuje. Če pa prosi delavec za kako desko ali za popravilne stanovanja, ni za njega ne časa, ne ljudi, ne materiala. Za višje pa je vse, še premog in drva jim dostavljajo na dom. Uradniki kričijo, da ne morejo izhajati, dasi izkoriščajo državno podjetje in popivajo, da je strašno. Ta alkohol in požrešnost!

= Vrednost denarja. 1 dolar velja 85 Din, 1 lira 3.90 Din, 100 avstrijskih kron pa 11 par. V Curihu velja 100 naših kron 1.50 švicarskih frankov.

Strankin znak velja 5 Din komad. Kdor ga še nima, naj ga takoj naroči pri našem tajništvu.

Moskovska krvava obsodba.

Vечно sramoto sta si nakopali moskovska vlada in komunistična internacionala z obsodbo socialnih revolucionarjev. Še enkrat so pregledali »obtožne točke«: V jeseni l. 1917. se vršijo v Rusiji volitve za ustavodajno skupščino. Socialni revolucionarji dobijo več nego polovico vseh glasov. Komunistični polki razženejo njih vladno in ustavodajno narodno skupščino. Socialni revolucionarji se borijo za svojo moč, ki so jo boljševiki odvzeli s puči. Socialni revolucionarji so namreč prepričani, da pomeni komunistem najhujšo katastrofo za rusko revolucijo. In danes tožijo komunisti socialne re-

volucionarje radi te državljanske vojne, ki je trajala od jeseni 1917. leta do spomladi 1919. leta, torej danes, ko so od tega časa pretekla štiri leta. Socialni revolucionarji niso bili obsojeni radi dejanj, ki so jih zakrivali morebiti pred meseci ali pred enim letom; obsodili so jih za prestopke pred štirimi leti, torej v času, ko je bila oblika ruske države še nestalna in ko so morali komunisti za svojo, z nasilnimi vstaji pridobljeno moč, dobiti pravni razlog, v tem, da so uspešno dokončali revolucijo. Če bi socialni revolucionarji tedaj padli v boju, bi to bilo neizprosno pravo vojske. Toda vojna že tri leta več ne divja, in danes zahteva zmagovalci smrt premagancev, po »postavi«, ki ni imela tedaj nobene veljave, kakor je bila tudi postava narodne skupščine neveljavna, ker je pač državljanska vojna šla preko vseh postav.

Nesramnost te razprave ter sramota obsodbe se stopnjujeta v tej »obtožni točki«, ki obremenjuje obtožence ne radi dejanj, ki so jih sami izvršili, ampak radi dejanj, ki jih je zakrivila socialno-revolucionarna stranka. Goc, Donski, Timofejev niso bili obsojeni, ker so organizirali in podvzeli »protirevolucionarne vstaje«, temveč zaradi tega, ker se je »stranka« teh ljudi »udeležila« teh »protirevolucionarnih vstaj«. Razprava pa je dognala, da so bili oproščeni ravno tisti ljudje, ki so priznali, da so pripravljali atentat na Ljenu in Volodarskega, ki so opazovali v svrhu umora oba voditelja proletariata, ki so zastrupili krogla za atentat — to sta ostudna izdajalca Semenov in Konopleva. Nasprotno pa je bilo na smrt obsojenih dvanaest »garjevih«, o katerih je dokaza-

no, da niso niti v najmanjši zvezi z zločinom in ki so tudi odločno zanimali vsako udeležbo pri atentatu. Ta obsodba se ni izrekla v strastnem boju za obstanek, ne pod pritiskom vojne, kjer so krutosti neizogibne, to se je zgodilo tri leta po vojni, potem ko so komunisti sklenili mir in prijateljstvo s kapitalisti vseh dežel. Čaj, ki ga je priredil ruski zunanji minister za stopnikom berlinskega kapitalističnega časopisja na dan objave krvavih obsodb, je prava podoba komunizma: neusmiljen boj proti nekomunističnim proletarskim strankam, klečeplastvo napram zapadnoevropski buržoaziji, ki ji hočejo izročiti Rusijo in njeno delavstvo.

Razsodba vrhovnega izvrševalnega odbora pa je krona vseh sramot v tej razpravi: odbor potrjuje smrtno obsodbo, toda odlašajo njih izvršitev za ta slučaj, če bi socialno-revolucionarna stranka v bodoče podvzela kak napad proti boljševikom. Obtoženci so dokazali v svojem zagovoru, da so nehali socialni revolucionarji že pomladi leta 1919. bojevati se proti komunistom, da so se celo bojevali proti Kolčaku, ga odstavili in izročili vso oblast komunistom! Večkrat so izjavili, da ostanejo sicer zvesti svoji preteklosti, da nimajo s komunisti danes in nikdar ničesar skupnega in da odklanjajo boj z oboroženo silo proti komunistom. Kljub temu pa jamčijo socialni revolucionarji s svojim življenjem za dejanja onih ljudi, na katere nimajo iz svojega zgora prav nobenega vpliva. Leta in leta naj čakajo ti možje v negotovosti, kdaj da se bo osrednji odbor odločil, uničiti jih! To je večna sramota za revolucijo, v imenu katere so govorili komunisti! Le z globoko

žalostjo se spominjamo, kako so komunisti oskrnili socializem.

»Od prvega trenutka, ko smo padli v njihove roke, smo bili prepričani, da nas bodo obsodili na smrt. Toda ne bomo jih prosili za milost«. S temi besedami so stopili socialni revolucionarji pred svoje sodnike. Neomajno, odločno in neomahljivo so sprejeli pričakovano smrtno obsodbo, potem ko so jih mučili s štiridesetdnevno razpravo. Niso javkali za svoje življenje, niso pokazali nobenega »kesanja«, radovoljno so se žrtvovali za idejo, o kateri so mislili, da bo rešila delovno ljudstvo. Pot, ki jo hodijo socialni revolucionarji, ni naša pot, vedno smo se bojevali proti njim in tudi danes nočemo imeti ničesar skupnega z njimi. Toda občudujemo moč, ki so se krvavo žrtvovali za osvoboditev ruskega proletariata in ki so se neustrašno borili za svojo stvar, ki jo bo končno razsodila zgodovina.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Pokusiti je treba vse vrste testenin

„PEKATETE“

Enemu prija te, drugemu druge, vse pa so nedosegljive v kakovosti.

Telovadne potrebščine

za žlane, članice in naraščaj, kakor tudi sukno za krog

priporoča tvrdka

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Inserirajte v Napreju.

Največja zaloga

klavirjev in pianin v Ljubljani.

TVRDKA J. DOLENC,
Ljubljana, Hilsnerjeva ulica št. 5

Veleindustrijsko podjetje v Bosni
išče zmožnega

tesarskega polirja.

Ponudbe naj se vpošljejo pod šifro „Tesarski polir“ na upravo „Naprej-a“.

Tesarski polir
in več tesarjev

sprejmejo se takoj v stalno službo ali akord. Gradbeno podjetje **Ing. Dukič in drug,** Bohoričeva ulica 20.

se priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih cenah.

Najzanimivejše ljubljanskega veleseima
bode brez dvoma

oddelek št. F 123—124

trgovskega paviljona in razstavišča. Vse najpraktičnejše, najlepše in najboljše, kar je svetovna tehnika v stroki

šivalnih strojev

dosedaj iznašla in preiskusila,

razstavi svetovna tvrdka

! Singer-šivalni stroji !

Bourne & Co.

v svojih paviljonih na ogled. Najmodern. šivalne stroje bo

gonila električna sila

kar prihrani čas in denar.

To ni življensko vprašanje samo tvornic marveč velja danes prihranitev časa in denarja posebno za rodbine.

Obisk

teh paviljonov Vam bo donesl več koristi in zabave kot vse senzacionalne kino-predstave!

Delniška glavica:
K 20,000.000.—

Slovenska eskomptna banka

Rezervni zakladi:
K 6,500.000.—

Telefoni št. 146, 458.

Brzjavke:

ESKOMPTNA.

Podružnice:

Novo mesto, Rakek,

Slovenjgradec.

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.